

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopen petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Uredništvo, za katero naj se blagovoljijo posiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Dunaj 8. okt. „Pol. Corr.“ pripoveduje, da je dogovor mej Rusijo in Srbijo dovršen in da je včeraj sedem srbskih brigad na mejo odmarširalo.

London 8. okt. (Reuterjevo poročilo.) Mukhtar telegrafira 5. t. m. Rusi so zapustili visočine Kabokske, le 6 bataljonov pustivši, in vzeli svoje šatore soboj. Pri Baldirvanu, Kissilvanu, in Oghugliji ne stojijo Rusi več.

Carigrad 8. okt. Turški časopisi govorijo o nemem novem vspehu Osmanovem in da je zopet en oddel živčaja pripeljal v Plevno. A to poročilo nij še oficijalno potrjeno.

Šumla 6. oktobra. („N. W. T.“) Dva ruska vojna oddelka sta (baje) vzeta od Plevne in proti Kadikihi poslana. To ima baje namen, da Rusi hote Plevno cernirati in Osmana opazovati, a prej Ruščuk napasti in vzeti.

Bukarešt 6. oktobra. Govori se, da cesarjevič odloži poveljništvo vojske na Jantri in otide v Rusijo, kjer bode novo rezervno armado 180.000 mož osnoval.

Opazke.

I.

Velike reforme so nas zadelo nepripravljene in dajo boj ko kedaj čutiti naše brezljude (Mosk. Véd. št. 217 l. 1871.)

Podajem tu slovenskemu občinstvu nekaj opazek, ki se ali naravnost tičejo sedanjih vojnih dogodkov, ali pa so z njimi v ozke zvezi. Če tudi ravno veliko novega obetati ne morem, nadejam se vendar, da misli, ki

jih bom razvijal, kadar mi se jih bode kaj več nabralo, v kratkih člankih, ne bodo odveč, in morda za to ne, ker imajo tikati se bolj ravno prošlih kot vršočih se dogodkov, ter bodo zato skušale biti izraz mirnega resničnega, mirnega na toliko, kolikor je mogoč mir sedaj, ko bolj ali manj jasno spoznanje važne sedanosti napolnjuje umove v Evropi s strahom ali nado, s sovražtvom ali sočutjem.

Ko je počila doli v Hercegovini prva puška, je obče znana stvar, da iz te iskre denšnjega požara pač nikdo nij pričakoval, da je avstrijska vlada od začetka celo nekako blagovolila ustanek. V ruskem društvu pa se je tako dolgo le počasi budilo sočutje k ustašem, dokler se nijste dvignile tudi Črnogora in Srbija. Pač so nekateri ruski krogi najbrž uže prej spodbujevali in podpirali ustaše ali naravnost ali s posredovanjem družih in sicer ne samo z besedo. Veliko bolj odkrito pa se je jelo to goditi, ko ste obe slavjanski državi ena za drugo pričeli odkrito vojsko zoper svojega vekovitega sovražnika. Z denarjem, prostovoljci, zdravniki, milosrdnicami je dokazovalo tu rusko društvo svoje sočutje za osvobojenje bratov.

Seme je bilo torej palo na rodovitna tla. V ruskem društvu, v katerem kipi toliko mlade, čiste, blagorodne sile, je bila zadeta najlažja struna brezkoristne, človekoljubive požrtvovalnosti. In ta struna je uže takrat donela širje in širje ter zapela kmalu tudi v srcu priprostega ruskega kmetiča. Do milijonov dohodeči zneski ruskih slovanskih odborov so bili zbrani večidel iz malih žrtev činovnikov, profesorjev, vojakov, malih trgovcev, obrtnikov, in kmetov: veliki kapital pa se je kaj malo udeleževal. Pa tu je vdovin vinar bil gotovo več

vreden, kakor bi bili bogatinski tisoči. Tu nij gospodovala nečimernost ali farizejska premišljenost, dareča pred svetom, da tim laglje opravlja svoja umazana dela, ne, žrtvovalo je edino le dobro — ginljivo dobro — rusko srce. Saj te uboge kopejke, katere so polagale v cerkvi žuljave kmetske roke na plošček svojemu duhovnemu pastirju ali pa bivšemu gospodarju posestniku, ki je po službi božje spregovoril zbranim vernim besedico o nesrečnih kristijanih daleč tam doli v Turčiji, te uboge, pa vendar tako mnogoštevilne kopejke se nijso dajale za kako jasno seznanje idejo, darilo jih je — da ponovim — edino le dobro srce.

Pomenljiv se mi zdi tu sledeči dogodek: V vaškeji cerkvi pobira posestnica za nesrečne turške kristijane mile darove od bivših svojih kmetov. Jemlje vse, kar kdo dati more: kopejke, platno, predivo, vse. Križaje se in zdihuje k Bogu polagajo svoje žrtvice možki in ženske, mladi in stari. Poslednji pristopi berač in položi tri jajca, edini dar, ki ga je bil priprosil si v cerkvi. Gospa od njega neče sprejeti daru, govore mu, da je sam potreben. Ah, mati moja — pravi na to berač — meni dobrih ljudij ne manjka, kje pa jih imajo oni tam doli?

Povedal sem ta slučaj, ker ga vem od omenjene posestnice same. Koliko podobnega so zapisali časniki, koliko več pa je ostalo nezapisanega! In to je bilo še dolgo pred znamenitim govorom carjevim v Kremlju, ko občinstvo o vojski še nij dosti premišljevalo. Najbolj je to misel i zbudila turška zmaga pri Djunisu in pa bulgarske strahote. Strašne novice o klanju v Bulgariji so grozno pretresle vso Rusijo, in glasneje in glasneje je jel

Antek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal L'berius.)

III.

(Dalje.)

Gizela sloni še dolgo potem nepremakljivo. Strašne podobe jej divjajo po razgretej glavi. Minulost, sedanost, temna prihodnost plava pred njenimi očmi — in nikjer nič vabilnega, nikjer veselega, vse temno, vse mračno, vse nerazumljivo. In kako? Stara siva starka se družijo zdajci v njeno osodo s svojim skrivnostnim govorjenjem.

O, ko bi vsaj poznala svojo mater, ko bi vedela za-njo, zapustila bi v tem trenutku mračno zidovje.

In starka jo opominja matere, opominja molitve, katere jo je ona učila? O, resnica, matere nema, njene lepe molitve ne čuje v gradu, je nij čula pri svojem predniku, ako-

ravno se imenuje duhoven. Vendar jo še zua na pamet, moli jo vsako jutro in večer in ta molitev je njen edin spomin na mater, ta molitev je: Češčena si Marija. V curkih tekoče solze zalijo pri tej priči ginjeno deklico. Ves svet, vsi spomini se jej zmračijo, onemogla omahne zopet na naslonjač, v katerem jo zasači stoprv pozna noč v molitvi — prelepej materinej molitvi.

IV.

Tik gosto obraščene gozda s stoletnimi hrasti, grčaviimi gabri in zelenimi ravnimi smrekami na meji Grobljskega posestva je stala v onem času samotna lesena kočica edina krčma na daleč okrog. Ljudje so jo imenovali: straža, mnogi ne vedoči zakaj, in to ime je bilo nekako zgodovinsko. Pri nekem nenadnem napadu ljutih Turkov je namreč grajski pastir, ki je pasel na strmeh robu živino, prvi opazil zažgane gromade po gorah, opozoril graščaka in ga rešil nenadnega sovražnega napada.

Zaradi tega mu je podelil ranjci graščak kos zemlje in ga oprostil tlake in desetine.

Tu je zatorej točil stari beloglavi stražar suhega lica in neumnega obraza vino in žganje svojim redkim gostom, kajti razun grajskih hlapcev in nekaj kmetov iz bližnje vasi, je zašel malo kateri tujec v to samoto, ter pripovedoval pogosto o ljutih Turkih v svojih dolgoletnih izkušnjah in o dobrem ranjcem graščaku, ki mu je daroval to posestvo in po vrhu še častno, lepo ime: grajski stražar.

Isto po polu dne je sedel krčmar v svoje kočici, zloženej iz lesenih tramov, pri velikej hrastovej mizi, bobnal s svojimi koščeniimi prsti po malem oknu, potisnil sem ter tja svoje širokokrajno pokrivalo bolj na sive lase in pomolil pol debele glave na prosto, kakor da bi se hotel prepričati, ali se ne bliža kakov pivec, ki bi dal nekaj grošev za služka.

A videč, da čaka zastoj pivske družine, vstane izza mize, prekriža roke na hrbtu ter

povpraševati narod: Česa čaka Rusija, ko naše more?

Tu nij bilo globokega političnega premišljevanja, ne oziranja na desno in levo, govoril je le zdrav, krepek, svoje moči se zaveda, od turških zverstev do globočine duše pretreseni — narod. Blagi, mirni, mehki car Osvoboditelj pa je bil le modri izpolnitelj narodnega glasu, ko je v srcu svoje zveste „belokamenne“ Moskve, v Kremlju, kjer je ruskemu človeku vse sveto, izpregovoril one znamenite besede, ki so pokazale svetu, da poleg moralčne razdivjanosti, gospodujoče bolj ali manj na omikanem zapadu, živi narod neomikan pa — pošten.

Pošten je ruski narod, kakor malo kateri drugi, in ta poštenost ne izvira le iz kake naivne nevednosti in lenosti v mišljenju. Ono je marveč v omikancih v velikej meri samosvestno in le prostemu narodu lastno nekaj bolj po dobrodušju. Vsa inteligencija je nadahnjena bolj ali manj s hrepenenjem po napredku, s hrepenenjem, ki se sme imenovati ne malo idealno. Za to v ruskem društvu nij stranke, katera bi se predrznila tajiti v svoj prid glavna kulturna načela, kar je pa v strankarskem življenju pri nas na zapadu čisto navadno. List, ki bi očitno zastopal le korist svoje stranke brez obzira na občno, kakoršnjih je pri nas zmiraj več, bil bi v Rusiji nemogoč. Edina „Vestj“, katera je v zapadnem duhu skušala zagovarjati samo korist nekaterih zapadno-ruskih in poljskih veleposestnikov, je morala kmalu jenjati. Zato je pomanjkanje strank v strogo zapadnem smislu za sedanje in bodoče rusko in — smem reči — občeslavjansko razvitje neizmerne važnosti. Ker le ondi je edinstvo naroda mogoča, kjer vse stanove veže ena narodna zavest, katere strankarstvo ne ubija.

Dokazov za to prevažno posebnost ruskega razvitja nam daje obilo sedanja doba reform. Ko je pred leti v društvu bilo na dnevnem redu vprašanje o davkarski reformi in sicer posebno o tem, imajo li tudi privilegirani stanovi biti primorani k plačevanju državnih davkov, ter je bilo občno mnenje sredi njih samih, da imajo biti, so nekateri „visoko omikani“ Francozje čude se opažali ravno v privilegiranim društvu, da tako ono dela proti lastnej koristi, pa prepričali pač niso nikogar, da so one privilegije pravične. Ravno tako je rusko društvo glede raznih socijalnih problemov veliko bolj objektivno kakor so zapadna:

v njem je mnogo krepkega, originalnega idealizma.

Takej trditvi se bo morda marsikdo čudil, ki je čul ali čital kaj o razupitem nihilizmu kot popolnem nasprotju vsakega idealizma. Nihilizem je res bil velik sovražnik „idej“, pa gotovo tudi za to, ker je zdravi ruski um med raznimi zapadnimi „idejami“ nahajal dovolj visoko letajočega prelivanja iz praznega v prazno. Takega neslanega blebetanja, vedno se strašno šopirivšega, kakor da bi bilo modrostni kamen našlo, je bilo gotovo na zapadu le preveč — in ga je. Vide, da taka modrost jemlje človeku sposobnosti, da bi razumel najnavadnejše prikazni življenja, ter napredek časi naravnost ovira, je ruska mladina iz žive želje po vidnem napredku, pa vendar premalo resno in globoko učivša se, jela bila zametavati s plevami tudi zlata zrna, brez katerih je kultura nemogoča. Pa še šireče se znanje je sedaj uže vzelo tla pravemu nihilizmu, ki je prešel v mladini v večji ali manjši socijalni radikalizem, spreminjoči se potem v praktičnem življenju v bolj ali manj jasno razumenje najbližnjih potreb, materialnih in duhovnih in v željo njih pospeševanja. Za to v Rusiji nij nič posebnega, če ti kak pošten mož, ki kot činovnik, sodnik, profesor itd. vestno izpolnjuje svojo dolžnost, smehljaje se pove, da je v mladosti norosti tudi on bil nihilist, on, ki se trudi biti sedaj koristen realist — idealist.

Sme se torej po polnej pravici reči, da v ruskem društvu v obče vladajo zdrave — da, idealne — težnje. Saj drugače bi velika dela reform nemogoča bila, nemogoče to živo zanimanje, ki je dohajalo in dohaja sedaj do čistejšega navdušenja za pravo stvar, kakoršna je sedanja vojska. Mladi ruski narod, stopajoči v pravem smislu še le sedaj na zgodovinsko polje za tako čiste, človekoljubne namene, tak narod ima lahko neuspehe, pa ravno oni bodo zanj čistilni ogenj, iz katerega mora iziti in bo izšel zmagošen — na korist slavjanskega, vseobčega napredka.

Dr. Fr. J. Celestin.

Iz državnega zbora.

Državni zbor je v zadnjih dveh sejah posvetoval se o skali prihodninskega davka, a stvari nij še dovršil.

Nasvet davkarskega odseka je

bil: „Za odmerjenje davka se dogodek davko dolžnega v razrede razdeli. Pride enot na

razred	dohodek	enote
I od	400 gl. do incl.	500 gl. *2
II čez	500 " " "	600 " *4
III "	600 " " "	700 " 6
IV "	700 " " "	850 " 8
V "	850 " " "	1.000 " 10
VI "	1.000 " " "	1.200 " 12
VII "	1.200 " " "	1.400 " 15
VIII "	1.400 " " "	1.600 " 18
IX "	1.600 " " "	1.800 " 22
X "	1.800 " " "	2.100 " 26
XI "	2.100 " " "	2.400 " 31
XII "	2.400 " " "	2.700 " 37
XIII "	2.700 " " "	3.000 " 43
XIV "	3.000 " " "	3.500 " 50
XV "	3.500 " " "	4.000 " 60
XVI "	4.000 " " "	4.500 " 70
XVII "	4.500 " " "	5.000 " 82
XVIII "	5.000 " " "	5.500 " 94
XIX "	5.500 " " "	6.000 " 106
XX "	6.000 " " "	6.500 " 120
XXI "	6.500 " " "	7.500 " 140
XXII "	7.500 " " "	8.500 " 164
XXIII "	8.500 " " "	9.500 " 192
XXIV "	9.500 " " "	11.000 " 226
XXV "	11.000 " " "	12.500 " 268
XXVI "	12.500 " " "	14.000 " 316
XXVII "	14.000 " " "	16.000 " 368
XXVIII "	16.000 " " "	18.000 " 428
XXIX "	18.000 " " "	21.000 " 500
XXX "	21.000 " " "	24.000 " 590
XXXI "	24.000 " " "	27.000 " 680
XXXII "	27.000 " " "	30.000 " 770
XXXIII "	30.000 " " "	35.000 " 890
XXXIV "	35.000 " " "	40.000 " 1040
XXXV "	40.000 " " "	45.000 " 1190
XXXVI "	45.000 " " "	50.000 " 1340
XXXVII "	50.000 " " "	55.000 " 1490
XXXVIII "	55.000 " " "	60.000 " 1640
XXXIX "	60.000 " " "	70.000 " 1790
	70.000 so razredi za po 10.000	

višji in se imajo davkovske enote za tri procenote nižjega zneska vsacega razreda preračunati.

Vladni predlog pa je: Dohodek se izrazi, da se davek naloži, v davkovskih enotah tako, da se ima vsacih 100 gl. vcenjenega letnega dohodka in sicer:

pod 1.000 gl. kot ena,	
od 1.000— 1.500 gl. kot 1:2	
" 1.500— 2.000 " " 1:4	
" 2.000— 2.500 " " 1:6	
" 2.500— 3.000 " " 1:8	
" 3.000— 3.500 " " 2:0	
" 3.500— 4.000 " " 2:2	
" 4.000— 4.500 " " 2:4	

*) Zbornica je sklenila, da še le tisti znesek (dohodek), kateri na leto 600 gl. preseže, spada pod personalni davek — vstred tega sklepa odpada 1. in 2. red od 400 do 600 gold.

meri svojo mračno kočo od mize do vrat in nasprotno.

A zdajci se ozre morda nevedoma v kot nad mizo, kjer visi starodavna na steklo slikana in od dima in pajčevin precej stemljena podoba, ki kaže tri božje osebe, sivega Boga očeta poleg svojega sina, z velikanskim križem v naročju, in pri njunih nogah belega goloba, tretjo božjo osebo.

Pri tem pogledu potegne krčmar z žulavo desnico po mračnem čelu, kakor da bi si hotel izbrisati nek neprijeten spomin iz glave, ter se urno obrne in mrmra poluglasno sam pri sebi:

„To so hudiči, ti Lutrovci, ali vsaj s pekлом v zvezi, ki svojeglavno zametujejo našo sveto vero in trosijo mej svet svoje laži in brezverstvo, delajo nemir, sovraštvo in gorje, kakor da bi ga še ne bilo uže tako dovolj tu in bi ga ne bilo.“

„Vsaj pravim, prej je še bilo, prej. A

zdaj je vse drugače, vse je zbegano, vse iznorelo. In koliko škoduje to meni? Da, mnogo, mnogo. Vsak se ogiblje očitnih krajev, boječ se pred lastnim, morda krivoverskim bratom, pred lastno senco, ki ga morda ovadi in ga iztira iz dežele, kajti ostro je jela postopati gospodska za temi krivoverci.“

„Ako bi bila sama kaj boljša, še bi bilo.“

„Tudi naš graščak, Bog jim grehe odpusti, so menda zapisani v to sleparstvo.“

„Da, dobro se še spominjam, kolikokrat so ranjci graščak, oni so bili pravi mož, vzdihnil skrivaj in imenovali njegovo ime, kajti dolgo časa je bil ta njih edini sin na tujem, tam na Nemškem nekje, kamor je moral bežati zaradi izgubljene vere, in Bog vedi, zakaj še vse.“

V takih mislih si nasloni krčmar sivo glavo v koščen pesti, pomakne pokrivalo globlje na čelo in zre nepremakljivo pred se na mizo, kjer plešejo vesele muhe, nadlegujejo

njegovo lice in morda tuli misli, kajti mnogo potov hlastne za njimi, hoteč je kaznovati za njihovo predrznost. A one so urne, z veselimi brenčanjem odlete — in čez nekoliko so zopet na mizi, na krčmarjevem ušesu, nosu in povsod. Vsaj mrčes nema srca, nema uma in ne ve ceniti globokočutnih, lepih, celo božjo čast povečujočih premišljevanj.

A zdajci zaškripljejo kočine duri na lesenih tečajih in za njimi se prikaže velika krepka postava grajskega hlapca Štefana. Ko vidi prišlec, da se krčmar denes niti ne ozre po svojih gostih, zgrabi ga precej trdo za ramo, strese kakor trepetliko in kriči:

„Gani se, stražar! in ne zijaj izpod pokrivala tako strupeno v svoje prste, katere si uže gotovo videl več potov, kot pa svoje goste!“

Krčmar se zgane in vpre svoj temen pogled v prišleca, kajti on mu je bil izmed vseh najmanj priljubljen, namreč odkar je pil uže

od 4.500—5.000 gl.	kot 2-6
" 5.000—6.000 "	" 2-8
" 6.000—7.000 "	" 3-0
" 7.000—8.000 "	" 3-2
" 8.000—10.000 "	" 3-4
" 10.000—15.000 "	" 3-6
" 15.000—20.000 "	" 3-8
" 20.000—30.000 "	" 4-0
" 30.000—40.000 "	" 4-2
" 40.000—50.000 "	" 4-4
" 50.000—60.000 "	" 4-6
" 60.000—70.000 "	" 4-8
" 70.000 in čez "	" 5-0

davkovska enota vračunati.

Vlada je izračunila, da vsi letni dohodki, kateri spadajo pod personalni davek, znašajo 800.000.000 goldinarjev, kateri se razdele med 663.000 oseb in sicer sledeče:

na osebe od 400 gold. do 1500 gold. letnega dohodka 403.633.000 gld.,

na osebe od 1500 gold. do 3000 gold. letnega dohodka 153.948.000 gld.,

na osebe od 3000 gold. do 10.000 gold. letnega dohodka 137.227.000 gld.,

na osebe čez 10.000 gold. letnega dohodka 105.199.000 gld.,

dalje je vlada zračunila, da na zgoraj omenjene (663.000) osebe spada 14.458.000 davkarskih enot. Če tedaj vlada zahteva letni kontingent (letno potrebnost) 15.000.000 gld., se lahko zračuni, koliko ima vsaka (ena) davkarska enota plačati 15.000.000 : 14.458.000 = 1,3 gold. Po vladni tarifi se naloži na vsakih 100 gld. dohodka in sicer pri 1000 gld. enkratno, pri 3000 gld. dvakratno, pri 6000 trikratno, pri 20.000 gld. štirikratno, pri 70.000 gld. petkratno davkarsko enoto.

Davkovski odsek pa je vladno tarifo preuredil, ter nastavljal 39 razredov in je pri 70.000 gld. namestu petkratne davkarske enote, samo trikratno določil; po tej tarifi postavim v XV. razredu plača 3.500 gld. do 4000 gld. — 60 davkarskih enot, tedaj plača 3500 gld., 3600 gld., 3700 gld., 3800 gld., 3900 gld. ravno toliko kakor 4000 gld.; po vladnej tarifi spada pa na 3500—4000 gld. in sicer na vsakih 100 gld. 2-2 enoti, ali z drugimi besedami rečeno: ker po odsekovej tarifi plača 3500 gld. ravno toliko enot kakor 3600 gld. 3700, 3800, 3900 ali pa 4000 gld., se na ta način število davkarskih enot precej zmanjša (skoraj za 3.000.000); na ta način, če vlada namreč zahteva letni kontingent 15.000.000 gld. se ima po vladnem tarifu na vsako enoto naložiti 1 gl. do 1 gl. 3 kr. po

navnjen en pot na up in se še do denarnega dne tega nij domislil in nij plačal.

"Merico tistega v kotu! Pa dobro natoči," pravi zopet hlapec, ter se vsede na klop za mizo, pomaknivši pokrivalo bolj nekako na levo uho.

"Slišim, slišim; vsaj nij treba krika," pravi nekoliko razžaljen krčmar, prime za kupo in otide v vežo in iz nje v vinsko shrambo pod zemljo.

"Kako je prevzet denes ta sivec, baje zato, ker ima to gnezdo tu in uživa neumno ime: grajski stražar," godrnja hlapec potem in podpre debelo, ne ravno prijazno glavo v svojo pest.

"No, kaj je novega, stražar, ti uže veš, ker si v milosti pri graščaku in točiš popotnim in domačim pijačo," povzame zopet pivec, ko postavi krčmar kupo na mizo in prisede sam.

(Dalje prih.)

tarifi odseka pa 1 gl. 30 kr. do 1 gl. 50 kr. v pojasnilo tega sledeča

primerna tabela

pri dohodku	Po vladnem nasvetu		Po odsekovej nasvetu	
	en goldinar na enoto		1 gld. 30 kr. na enoto	
	gld.	kr.	gld.	kr.
600	6	—	7	80
1000	12	—	15	60
1501	21	—	23	40
2001	32	—	33	80
2501	45	—	48	10

in tako naprej; po tej tabeli si sleherni lahko izračuni, koliko ima plačati po odsekovej in koliko po vladnej tarifi.

Po vladnej tarifi priklada enakomerno raste, tako, da imajo dohodki 70.000 gl. plačati 2880 enot, po davkovskem odseku plača 70.000 gl. samo 1790 enot ali po zgornji tabeli v prvem vladnem slučaju 2880 gld., v drugem 2327 gld. — dohodki čez 70.000 gld. plačajo po vladnej tarifi 3500 gld., po odsekovej 2730. Iz tega je razvidno, da odsek bogatine bolj varuje in jim bolj malo nalaga, kakor vlada, katera manj premožne primerno bolj varuje. Vse to je poslanec V. Pfeifer v današnji seji pojasnil, kakor iz tu sledečega govora razvidno.

Govor slovenskega poslanca g. V. Pfeiferja

(v seji državnega zbora dne 5. okt. 1877.)

Uže v generalnej debati je gospod poslanec Göllicher kratko pa dobro označil pred nami ležeče tri skale, namreč skalo vladno, skalo večine in skalo manjšine odborove.

A te skale so si enake v tem, da segajo vse tri samo do neke določene stopinje dohodkov ter da prenehajo s progresijo tam, kjer se jemlje maksimum.

Ne strinja se z logičnim mišljenjem, da bi se progresija, katera uže po besedi pomenja vedno napredovanje, ustavila pri stopinji, katera se je le samovoljno bila postavila, da si raste spremljajoči jo element, dohodek.

Meni se zatorej zdi naravno, da z dohodkom razmerno tudi raste obdačenje in sicer za to, ker, kjer je večja sila more biti tudi večje obdavkovanje, da zatorej s prihodkom raste tudi odstotki, ki se imajo dajati od prihodka kot davek.

V tem pogledu je vladna skala večje vrednosti od odborovega tarifa, kajti ona se enakomerno povišuje po aritmetičnih postopkih, ter oziraje se na majhne prihodke, velike tem bolj obdača, dočim odbor ravno samo srednjemu razredu s prihodkom do 3000 gld. naklada zmirom višje davke, a potem zopet jame padati.

Tako se tedaj godi, da nahajamo največ dačnih jedinic pri dohodkih srednjih razredov ter da morajo ti, ki so ubožnejši, za tretjino več davkov plačati od premožnejših, kar jasno pričajo dotična objavljena izračunjenja.

Zatorej bi jaz svetoval, da se uporabi vladina skala z izspremembo, da se pri 70.000 gld. dohodkov davek ne ustavi, nego da raste naprej razmerno pomnožen. Gospoda moja, jaz nimam nikakor socialne politike, kajti opravičenje progresije ne stoji na socialističnem nego na gospodarstvenem načelu; naravno-ekonomična izkušnja namreč veli, da čem večji je kapital, tem lažji in večji je pridelek.

Ako uže kapital po svoji velikosti sam vpliva na vse gospodarstvene stroke, mora se tudi z njega velikostjo računati pri davkarski politiki; ali, gospoda moja, moremo si li razložiti, zakaj bi po vladinem predlogu pri dohodku presegačem 70.000 gld. količina davka bila določena, dočim pri manjih dohodkih zmirom raste? Nij mari to izboljšek, ali da se izrazim z drugo besedo, ki se je uže rabila, „dar“, kateri dobivajo imovitejši razredi na troške ubožnejših?

Kajti, gospoda moja, kar izgubimo davkov — s tem, da progresija preneha s 70.000 gld. — moremo in moramo jih samo tako nadomestiti, da povišamo tangente jedinic, namreč, da jih pridobimo z večjim obdačenjem ubožnejših razredov.

Da s 70.000 gld. nij prenehati, odobrava ravno označeni gospodarstveni zakon, po katerem veliki kapital uže po svoji bitnosti lastniku nosi dobiček, ki se ne dá niti primerjati z dohodki majhnega kapitala, ter je zatorej zaslužek pri velikem kapitalu zelo legak, a pri malem je poln skrbi, ter pridobljen v potu obraza.

Lehkost in razmerna velikost zaslužka ne jemlje se v poštev tam, kjer bi jedino morali biti merodajni.

Ako se bi temu nasproti oporekalo, da na priporočeni način bi se jemati imel davek kar ondi, kjer je dovolj denarja, bi to ne bilo resnično, kajti naravski je, da se ima tam več vzeti, kjer je mnogo vkupe in kjer se vzeto niti ne pogreša ali konči lahko nadomesti.

V Avstriji doslej nij bilo razdora in boja za interese, kateri loči po drugih deželah bogataše od siromašnejših. Tako dolže v Francoskej, Italiji in v Angliji ubožnejši stanovi premožnejše, da s svojim večjim vplivom kolikor mogoče od sebe skušajo njim na ramena potisniti vse davke.

Jaz bi moral le obžalovati, ako v tem pogledu zadobé veljavo sklepi odbora za davkovsko reformo in se ubožnejšim ljudem jasno pokaže, da ne plačujejo samo skoro največ, blizu dve tretjini, najnepravičnejših davkov vžitinskih, nego da dobodo še prekomeren in nerazmeren direkten davek na imovino in dohodek.

Kadar bi to izpoznali ubožnejši stanovi, udomačil bi se tudi pri nas oni večni boj, ki je bil v Francoskej izvor vsemu zlu in vsemu socialnemu gibanju ter čegar odsev je nedavno v pariškej komuni jarko zablisnil. Jedina progresija v dohodninskem davku, ki bi bila brez pridržka in vedno napredujoča, je in more biti mirilka v hudem boju za razredne koristi.

Zares, mož, kateri bi v Avstriji uvedel takov progresiven davek, ki bi počasi izpodrinil vse dohodninske in neposredne davke, ter bi ga umel ustrojiti po naših razmerah, pridobil bi si velike zasluge, da si je morebiti ogersko nagodbo — katera po mojih mislih nij drugo, nego da se Avstrija naloži v ogersko banko — zagovarjal. (Veselost.)

Jedina progresija, ki stopa vedno naprej, more iz kamenitih src bogatinov — kakor Mosejeva palica — stvariti pomnožen dohodek! Zares, da nij usojeno vsakemu finančnemu ministru v Avstriji, česar mu pa nemamo zavidati, da visi na niti, mislil bi, da bi mu mogla progresija služiti za Arijadnino nit, katera bi gospoda ministra iz obora ta-

kega dijaškega gospodarstva — katero več izda, kakor dobi — izvela do njegovega gásla: „Bo uže boljše,“ a to samo takrat, ako gospod finančni minister v resnici misli, podati načrt zakona, ki bi imel izmanjšati naše troške; za ta čin pak naj bi imel g. finančni minister ono enerzijo, kakor jo je zmjrom kazal tedaj, kadar je imel poiskati novih izvorov dohodku.

Predloga, da se progresija nema pri 70.000 glđ. ustavljati, nego da za vsak dohodek primerno raste, ne bodem dajal, da prehitro ne užalim kamenita srca milijonarjev, (veselost), nego mi je dovolj, ako izrečem, da vladinem tarifu dajem prednost pred odborovo skalo ter da onega priporočam visokej zbornici za odobrenje.

(Dobro! dobro! na desni.)

Politični razgled.

Nouranje države.

V Ljubljani 9. oktobra.

Ta teden se začno debate o *nagodbi*. Državni zbor je odložil začasno reformo davkov. Obema vladama je na tem ležeče, da bi se nagodba naredila še to leto. A skoro gotovo je, da ne bode mogoče.

Češki listi so se začeli mirno in stvarno razgovarjati, kako bi dosegli narodno slogo vseh strank in stanov. Začetek je uže s tem storjen. Na dalje!

Policija je na *Magjarskem* zasačila nove pošiljke orožja in jih zaplenila. — Magjari, ko vidijo, kako so se grdo blamirali in osmešili s svojo zaroto pred Evropo, hoteli bi stvar na druge rame zvrniti. Za to „Naplo“ pravi, da so „katoliki“ cislejtanski in poljski prijatelji mej osnovatelji.

V ogerskem državnem zboru je 8. t. m. Tisza rekel, da nij javna oblast ukazala Helfija opazovati. Vsled tega je zbornica sklenila prestopiti na dnevni red.

Vnanje države.

Na *Francoskem* je bilo v nedeljo več volilnih shodov, ki so se v redu vršili. — „Republique Française“ pravi, da jemlje z veliko filozofijo in potrpljivostjo proganjanje Gambette na znanje. — Gambetta je izdal svoj proglas na volilce. On pravi: Po štirih mesecih administrativnega tlačjenja bode Francoska, čije potrpežljivost občudujejo vsi civilizovani narodi, zopet govorila. Povedala bode svoje mnenje o privržencih 2. decembra in Henrika V. ter o agentih reakcije. Francija bode svojo sodbo izrekla o osobnej politiki ministerstva, vojenega od aristokratičnih in nazadnjaških tendenc. Francija hoče končati z monarhijo in z diktaturo in dobo revolucije z mirom končati. — Zarad tega proglasa bode, kakor „Agence Havas“ poroča, Gambetta novo pravdo dobil ali razširjati se bode smel. — Eden Mac-Mahonovih kandidatov Cuneo d'Ornans je izdal proglas, v katerem pravi: „In v tem domoljubnem kraju bomo iz republike in iz republikarcev zgnéli testó, da ga še psi ne bodo priteknili se.“ Lepo govore Mac-Mahonovci!

Iz *Pariza* pravi zadnji telegram: Budget za 1878 bode kazal 21½ milijona preostanka dohodkov. — Gambetta je bil zarad svojega proglasa na petek pred sodnijo klican.

Italijanski vladni listi zopet enkrat za potrebno izpoznavajo prijavljati, da Italija nij z Nemčijo nobene zveze sklenila. Zlasti nema pohod predsednika italijanske zbornice Crispija v Berlinu nič Avstriji protivnega pomena.

Iz *Berlina* se telegrafuje: „Nord. A. Ztg.“ potrjuje, da nij mej Nemčijo in Italijo nobene zvezne pogodbe sklepane bilo, razpravljalno se je le o eventualnem soglasji in sodelovanji, če po francoskih volitvah nastane Francoska klerikalna t. j. agresivna ali vojevita.

Domače stvari.

— (Izpred porotnega sodišča.)

Večkrat uže omenjeni slepar Bösenbacher, ki je bil kot telegrafni „nadzornik“ opeharil kamniškega poštarja in prej poštarico v Nabrežini, bil je včeraj pred ljubljanskimi porotniki obsojen na štiri leta ječe.

— (Iz Trsta) se nam piše: Smrt je pokosila zopet zvestega sina Slovenije. G. Josip Zorman, župnik na Ketrovi v tržaški okolici je 8. t. m. umrl. Pokojni je bil jako vnet Slovenec, spoštovan od vseh, delaven in neutrudljiv za narodno stvar, nabiral je pri vsakej priliki narodne pesni, pravljice in šege ljudstva. Podpornik vsacega narodnega podvzetja bil je ud več društev. Tržaška okolica je izgubila v njem pravega narodnega učitelja in Ketrova svojega očeta, kateri je vedno skrbel, da se je v njegovej fari ne le nauk vere, ampak tudi narodna zavest širila; postavil si je lep spominek v tržaški okolici, bodi mu zemljica lahka!

— (Zadnje volitve.) Poroča se nam iz Dolenjskega, da je okrožna sodnija novomeška ustavila preiskavo zoper g. Jan. Podboja, duhovnega pom. v Šent Vidu poleg Zatičine, zarad pomanjkanja objektivnega kaznjivega čina. Tožen je bil namreč od okr. glavarstva Litjiskega, da je ob zadnjih volitvah v dež. zbor šuntal ljudstvo zoper okr. glavarja; da je nadalje fantom v Šent-Vidu plačal 20 bokalov vina po volitvi volilnih mož v Zatičini, naj pijo na zmago Slovencev in pojo domače pesni; slednjič da je nekemu Zatičanu dal par dvajsetic, češ naj na vrlo zavpije „živili Slovenci.“ Iskali so najmanjše drobtinice, ki bi spadala pod ta ali oni š.; nič niso našli.

Ženitna ponudba.

Z žensko, kakih 30—42 let staro, ki ima 12.000 do 16.000 gold. premoženja, se želi oženiti nek premožen posestnik, ki ima lepo hišo z gruntom na vsakemu podvzetju pripravnem kraju. Pisma se prosijo pod naslovom: A. P. v Ljubljani, poste restante. — Tajnost se obljubuje. (289—4)

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Dunajska borza 9. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 glđ.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	70	„
Zlata renta	74	25	„
1860 drž. posojilo	110	75	„
Akcije narodne banke	842	—	„
Kreditne akcije	215	75	„
London	118	50	„
Napol.	9	48	„
C. kr. cekini	5	66	„
Srebro	105	20	„
Državne marke	58	50	„

Razglas.

Občina Šturija prodá dne 31. oktobra t. l. svojo hišo, šte. 28 v Šturiji se taistej pripadajočim vrtom, dvoriščem (borjačem), tremi hlevi, senošetjo, polovico gozdne pravice in hišico „Kapela“ šte. 103 vred, taistemu, ki nad 4000 gold. najvišji znesek pod obstoječimi pogoji ponudi. Ta hiša je na kraju vsakemu podvzetju pripravnem in primernem.

Ponudbe naj se do dne 30. oktobra t. l. pri podpisnem županstvu pismeno oddajajo, kjer se morejo tudi dotični kupni pogoji poizvedeti.

Županstvo v Šturiji,

5. oktobra 1877.

(298—1)

Defranceschi, župan.

— Najboljše in najcenejše —

obleke

za gospode, dečke in otroke!

Mestne, potne in lovske kožuhe

na veliko izbiro prodaje

M. Neumann,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11.

Potni kožuhi, s sedmogradci in šopni, podloženi po 45 gl.

Lovski kožuhi, z belo jag-

njetino 16

Mencikovi 20

Mencikovi iz lodna 14

Zimske suknje 18

Suknje za doma 12

Suknje za na lov iz lodna 8

Zimske hlače 6

Najnovejše in najelegantnejše v konfekciji za dame.

— Vnanje naročbe se izvršujó točno s povzetjem, kar komu ne gódi, zamenja lehkó z drugim. (299—1)

Osmi redni

generalni zbor

kranjske obrtnijske družbe

v Ljubljani

dne 30. oktobra 1877 ob 4. uri po polu dne

v direkcijskej sobi te družbe.

Dnevni red:

1. Poročilo o vspehih preteklega poslovnega leta 1876/77.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.

Gospodje akcijonarji, ki hočejo porabljeni svoje glasovalno pravo, prosijo se v smislu §. 10 štatutov, naj svoje akcije do 28. oktobra t. l. pri družbeni blagajnici deponirajo in naj si tam legitimacijske liste vzamejo.

(294—2)

Načelnik opravnega sveta.